

INNKALLING MØTE I PROGRAMUTVALG FOR FORSKERUTDANNING

Onsdag 03.02.21, kl. 14.00-15.30

Sted: Digitalt møterom

Sak 1/21	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 2/21	Godkjenning av referat fra 25.11.2020
Sak 3/21	Opptak av prøveforelesning Saksforelegg
Sak 4/21	Programsensor Saksforelegg
Sak 5/21	Grunnkurset (MEDMET1) – revidert emnebeskrivelse og ny emnekode Saksforelegg
Sak 6/21	Oppfølging av rapport etter forskerskoleevaluering Saksforelegg
Sak 7/21	ORIENTERINGSSAKER • Orientering om rapportering til DBH for 2020 • Brev fra FIA om dialogmøter • Erfaringer og tekniske utfordringer med digital disputas • Retningslinjer for bruk av driftsmidler for forskerlinjestudenter og stipendiater • Notat fra FIA om fremdriftsrapportering 2020 • Første disputas fra fellesgrad med Hawassa: https://khrono.no/historisk-disputas-ved-uib/547918 • Prodekan orienterer
	Eventuelt

Marit Øilo (s.)

Forskningsadm. (s.)

REFERAT MØTE I PROGRAMUTVALG FOR FORSKERUTDANNING

Onsdag 25.11.20, kl. 14.00-15.30

Sted: Digitalt møterom

Til stede: Marit Øilo (leder), Petur Juliusson, Elisabeth Wik, Camilla Krakstad, Magnus Vollset, Anne Berit Guttormsen, Ester Kringeland, Erica Persson Teige

Fra administrasjonen: Torunn Olsnes, Marianne Stien, Jorunn Hvalby, Kaia Nepstad (sekretær)

Sak 51/20	Godkjenning av innkalling og saksliste
	Godkjent. Tre saker ble meldt til Eventuelt.
Sak 52/20	Godkjenning av referat fra 14.10.2020
	Godkjent. Prodekan orienterte om at prosessen med videre oppfølging av programsensorevalueringen er utsatt i påvente av informasjon fra UiB sentralt om programevaluering av ph.d.-programmene. Camilla Krakstad informerte deretter om sitt bidrag i paneldebatten under Open Science Week. Det fremkom i møtet at bidraget hadde vært svært vellykket.
Sak 53/20	Revidering av FORMIDL901 – Faglig formidling i opplæringsdelen
Vedtak:	Prodekan orienterer om saken. Programutvalget uttrykte bekymring for om en reduksjon i krav om studiepoeng vil medføre at færre får mulighet til å reise på konferanser, da særlig internasjonale konferanser. Programutvalget var enige i forskningsformidling og kommunikasjon blir stadig viktigere i dagens samfunn, og at det vil sende et uheldig signal å redusere krav om seks studiepoeng. Programutvalget mente videre at man heller kunne åpne for andre formidlingsformer som godkjennbare aktiviteter, herunder intervju og praktiske undervisningsformer som lab- og klinikkundervisning. Programutvalget presiserte også at formidlingsaktiviteter gjennomført i studiepoenggivende kurs ikke også kunne godkjennes under FORMIDL901. Programutvalg vedtok følgende: 1. FORMIDL901 beholdes som i dag, med seks studiepoeng. 2. Den interne studiepoengtildelingen i FORMIDL901 forblir som i dag. 3. Alternative undervisningsformer, herunder lab- og klinikkundervisning kan godkjennes som «Original forelesning». Dette gjelder også undervisning utført som pliktarbeid. 4. Intervju godkjennes som «<i>Populærvitenskapelig skriftlig artikkel / kronikk wikipedia-artikkel (min. 1000 ord), eller faglig artikkel som ikke utgjør grunnlag for opptak eller inngår i avhandling</i>».

	Godkjenning av Intervju forutsetter at kandidaten skriver et kort refleksjonsnotat (1/2 A-4-side), samt at intervjuet omhandle tema som ligger innen ph.d.-kandidatens eget forskningsfelt.
Sak 54/20	Endring i studiepoeng for MEDMET1
Vedtak:	Emneansvarlig orienterte kort om endringsforslaget og viste til vurdering av arbeidsbelastning som lå til grunn for den nye utregningen. Programutvalget hadde ingen innvendinger. Programutvalget godkjenner endringen. MEDMET1 reduseres fra åtte (8) til seks (6) studiepoeng. Endringen trer i kraft fra og med høsten 2021.
Sak 55/20	Revidering av Retningslinjer for godkjenning av studiepoeng i opplæringsdelen i ph.d.-graden
Vedtak:	Sekretær orienterte om saken og presenterte endringsforslagene. Programutvalget mente at det er uheldig å legge begrensninger i omfanget av metodekurs er svært ulike, og varierte metodekurs kan være svært nyttige for kandidatene. Programutvalget hadde ingen innvendinger til de øvrige endringsforslagene. Programutvalget godkjente de reviderte retningslinjene under forutsetning av at forslaget om begrensninger i antall studiepoeng for metodekurs tas ut.
Sak 56/20	Diskusjonssak: Felles nasjonal forståelse for opptakskrav til ph.d.-utdanning
	Prodekan orienterte om saken og spør hvor vi skal legge listen for hvilke utdanninger som kan godkjennes for opptak? Formålet med saken er at man ønsker en felles nasjonal praksis for vurdering av utdanninger som danner opptaksgrunnlag for ph.d.-graden. Det er viktig at de norske utdanningsinstitusjonene her har en lik praksis. Dette er blitt aktualisert etter at NOKUT nå har endret sin praksis ved vurdering av utdanninger. Programutvalget diskuterte ulike opptakskrav til ph.d.-utdanninger internasjonalt. Programutvalget oppsummerte at vi fortsatt må legge hovedvekten av vurderingen på NOKUTs evaluering av utdanningens omfang.
Sak 57/20	Forslag møtedatoer våren 2021
	Møteforslag sendt på sirkulasjon.
Sak 58/20	ORIENTERINGSSAKER
	Artikkel i Khrono: «Bør forskere pålegges å formidle og undervise på norsk?»
	Saken ble ikke tatt opp.
	Eventuelt
	Tre saker ble meldt til Eventuelt: Prodekan fulgte opp sak om Kvalitetssikring av ph.d.-emner fra våren 2020. Det ble avtalt at prodekan skal ta en ny leder med

	forskerskoleleder ang. HUIMM-emnene som er fem studiepoeng eller mer for en vurdering av om disse kan reduseres. 2. Det ble orientert om mindre endringer i retningslinjer for Mittdveisevaluering. Endringene går i hovedsak på at formålet med midtveisevalueringen er lagt til, samt at kandidatene nå må legge ved bekreftelse fra StudentWeb for status for opplæringsdelen. 3. Det ble stilt spørsmål ved hva som skjer med de øremerkede forskerlinjestipendiatstillingene som ikke blir brukt. Årets tildeling hadde seks stillinger og kun tre søkere. Programutvalget diskuterte herunder rekruttering til Forskerlinjen. Programutvalget mente at Eureka utgjør et svært viktig bidrag i rekrutteringsarbeidet.
--	--

Møtet ble hevet 15.34.

Marit Øilo (s.)

Kaia Nepstad (s.)

Opptak av prøveforelesning

Hva saken gjelder

Etter overgang til digitale disputaser er det nå mulig å gjøre opptak av prøveforelesninger dersom ønskelig. Prøveforelesningene er gjerne svært gode forelesninger på tema som ligger helt i forskningsfronten og som det gjerne finnes lite publisert materiale eller andre forelesninger på. Det kan derfor være aktuelt å tilgjengeliggjøre disse også for ettertiden. Det vil imidlertid kreve ekstra tidsbruk av administrativt ansatte på instituttene å administrere opptak og publisering, samt eventuelle reservasjoner for kandidater som ikke ønsker å publisere sine prøveforelesninger. Dette kommer i tillegg til det ekstraarbeidet de allerede bruker på å organisere digitale disputaser. Derfor må det vurderes både hvor mye ressurser man har å bruke på dette og hvordan man ønsker å bruke prøveforelesningene etterpå, f.eks. i undervisningsøyemed, og i så fall hvordan dette kan organiseres før man tar en endelig avgjørelse.

Programutvalget bes om å ha en innledende diskusjon om temaet og spesielt komme med innspill på:

- Er det ønskelig å starte med opptak av prøveforelesninger som rutine?
- I hvilken grad er det aktuelt å kunne gjenbruke i for eksempel undervisning?
- Finnes det andre aktuelle bruksområder?
- Hvordan/hvor kan slike opptak distribueres/publiseres og gjenfinnes?

Forslag til programsensor

Hva saken gjelder

Programutvalget har tidligere vedtatt at det skal gjennomføres en ekstern evaluering av ph.d.-programmet ved MED, i samsvar med UiBs [kvalitetssikringssystem for ph.d.-programmene](#) (sak 20/20). Det ble deretter i sak 35/20 vedtatt et mandat for programsensor, men med forbehold om at det kunne komme endringer når UiB sentralt hadde vedtatt sine retningslinjer for programevalueringen. UiB har fortsatt ikke vedtatt sine retningslinjer (planlagt tidlig vår2021), men det er ikke noe i utkastet fakultetet har fått se som er i strid med det mandatet som er vedtatt. Programutvalgets medlemmer er nå bedt om å sende inn forslag til navn på aktuelle programsensorer som kan forespørres.

Innkomne forslag til navn:

- [Brita Solveig Pukstad](#), Prodekan for ph.d.-utdanning og innovasjon, NTNU
- [Kjetil Taskén](#), Prof. UiO
- [Therese Sørli](#), Prof. UiO
- [Arne Östman](#), Prof. Karolinska Institutet
- [Helene Nørrelund](#), Head of Graduate School, Århus universitet
- [Jørn Wulff Helge](#), Head of Graduate School at SUND, Københavns Universitet
- [Bob Harris](#), Karolinska Institutet (leder av Orpheus)
- [Sameline Grimsgaard](#), tidligere prodekan for forskning, UiT – Norges Arktiske Universitet
- [Jens Petter Berg](#), prodekan forskning, UiO

Forslag til vedtak

1. Det medisinske fakultet vil oppnevne en komité bestående av ___ personer for å gjennomføre programevalueringen. Det skal være minst én utenlandsk fagperson og minst 1 fagperson med bakgrunn fra et norsk universitet i komiteen. Det bør være en mann og en kvinne i komiteen.
2. Programutvalget ønsker at følgende personer forespørres, i denne rekkefølgen:
Kvinner

1
2
3

Menn:

1
2

TOOL/26.01.2021

Retningslinjer for programevaluering av ph.d.-programmene ved UiB

Ifølge kvalitetssystemet som ble vedtatt av Universitetsstyret i 2017 (sak [129/17](#)) skal ph.d.-programmene ved UiB gjennomføre en programevaluering minst hvert sjette år.

Programevalueringen skal primært gjennomføres som en ekstern evaluering.

Formålet med evalueringen er å få et eksternt og overordnet blikk på ph.d.-programmet. En komité bestående av i hovedsak eksterne medlemmer skal se på helheten i programmet: informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på den fullførte forskningen. Evalueringen skal gi råd om forbedringspotensial, med tanke på gjennomstrømming og kvalitet.

Retningslinjene er ment som en hjelp til fakultetene i arbeidet med programevalueringen. Det er opp til fakultetene å gjennomføre programevalueringen, og velge ut hvilke elementer som skal evalueres. Fakultetsadministrasjonen har ansvar for å tilrettelegge for gjennomføringen av evalueringen. Ansvarlige for å vedta oppfølging er programstyret.

Gjennom arbeidet med evalueringen og oppfølgingen av komiteens rapport, må programstyret ta stilling til om programmet oppfyller kravene i § 3-3 i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling](#) og [Studietilsynsforskriften](#) kapittel 2, jf. også § 4-1 (3) i samme forskrift. Dette dreier seg i korte trekk om kvaliteten på ph.d.-utdanningen, kvalitet i fagmiljøet, sammenhengen med utdanningen som gis på bachelor- og masternivå samt antallet stipendiater og kandidater. Programevalueringen skal også inneholde en evaluering av læringsutbytte og om det er samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsen og de faktiske ferdigheter og kunnskaper kandidatene sitter igjen med etter endt studium, jf. §4-1 (1) i [Studietilsynsforskriften](#).

Gjennomføring

Den periodiske programevalueringen av ph.d.-programmene bør bestå av tre trinn; fakultetets forberedelse, evaluering av en i hovedsak ekstern komité og oppfølging av komiteens rapport.

– Fakultetets forberedelse

Fakultetet ved fakultetsadministrasjonen tilrettelegger programevalueringen ved å utarbeide et mandat til evalueringskomiteen. Mandatet bør blant annet inneholde formålet med evalueringen, problemstillinger og hvilke elementer av ph.d.-utdanningen det bør rettes søkelys på samt rammer for gjennomføringen. I utarbeidelsen av mandatet kan det tas utgangspunkt i siste års ph.d.-utdanningsmeldinger og annen kunnskap fakultetet har om styrker og utfordringer i programmet. Fakultetet nedsetter en ekstern evalueringskomité til å gjennomføre programevalueringen.

– Evaluering av en ekstern komité

Programevalueringen bør normalt gjennomføres av en komité bestående av i hovedsak eksterne medlemmer. Komiteen skal ta utgangspunkt i mandatet som er utarbeidet av fakultetet, men kan i tillegg evaluere andre elementer av ph.d.-utdanningen ved fakultetet de gjennom sitt arbeide ser behov for å sette søkelyset mot. Fakultetet er ansvarlig for at komiteen får tilgang til all nødvendig informasjon. Komiteen kan besøke UiB for å innhente mer informasjon og/eller for å ha intervjuer og møter.

Basert på arbeidet sitt, utarbeider evalueringskomiteen en rapport. I rapporten skal de peke på sterke og svake sider ved programmet, samt inkludere forslag til elementer som kan forbedres og tiltak. Evalueringsrapporten skal oversendes fakultetet.

– **Oppfølging av den eksterne komiteens rapport**

Når komiteens rapport foreligger fakultetet bør det utarbeides en prosessplan for hvilke tiltak som skal følges opp, inkludert en tidsplan.

Fakultet og fagmiljø har ansvaret for implementeringen av tiltak i etterkant av evalueringen. Rapportering om implementering av planen bør inkluderes i den årlige ph.d.-utdanningsmeldingen.

Evalueringskomite

Evalueringskomiteen blir oppnevnt av fakultetet. Vi oppfordrer til at det i oppnevningen blir tatt hensyn til kjønnsbalanse, og at hoveddelen av komiteen består av eksterne medlemmer. Fakultetet kan vurdere om det er hensiktsmessig å inkludere en representant fra gruppe B i komiteen og/eller et medlem fra arbeidslivet utenfor academia. Evalueringskomiteen blir honorert av fakultetet etter nærmere avtale.

Programevaluering og evalueringskriterier

Grunnlagsmaterialet for og vedlegg til programevalueringen kan være:

- Mandat/egnevaluering
- Programbeskrivelsen for programmet
- Fakultetets årlige ph.d.-utdanningsmelding for de siste fem år
- Programevalueringsrapport fra forrige programevaluering (når dette foreligger)
- Emneevalueringer
- Relevante rapporter
- Annet

Evalueringskriterier

Som det står beskrevet i kvalitetssystemet skal evalueringen se på helheten i programmet, inkludert informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på den utførte forskningen. Fakultetet selv bestemmer hvilke elementer av ph.d.-programmet evalueringskomiteen skal sette særlig søkelys på, men programevalueringen skal minimum inkludere en vurdering av:

- **Læringsutbytte¹**
 - o I hvilken grad oppnår ph.d.-kandidatene programmets planlagte læringsutbytte?
 - o Hvordan henger læringsutbytte sammen med det faglige innholdet, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger?
 - o Har fakultetet/instituttene tilstrekkelig tilgang på forskningsinfrastruktur slik at ph.d.-kandidatene oppnår læringsutbytte?
 - o Vi foreslår at det utarbeides et skjema der programmets læringsutbytte knyttes til de enkelte elementene disse er hentet fra.
- **Revidering av akkrediterte doktorgradsstudier**
 - o Oppfyller programmet forutsetningene i studiekvalitetsforskriftens § 3-3 (Akkreditering av doktorgradsstudier) og Studietilsynsforskriftens kapittel 2, jf. også § 4-1 (3) i samme forskrift?

¹ Jf. Studietilsynsforskriften § 4-1 (1)

Videre kan programevalueringen inneholde en vurdering av elementene under. Fakultetet og/eller evalueringskomiteen står fritt til å sette søkelys på andre problemstillinger eller elementer som er relevante.

- **Forskningsmiljøet**
 - o Økonomiske rammer
 - o Læringsmiljø, både faglig og sosialt
 - Er ph.d.-kandidatene integrert i fagmiljøene lokalt, nasjonalt og internasjonalt?
 - Er ph.d.-kandidatene introdusert for relevante nasjonale og internasjonale forskernettverk?
 - Har fakultetet en aktiv ph.d.-kandidatforening?
- **Vilkår og prosess for opptak**
 - o Inkludert informasjon til potensielle søkere
- **Opplæringsdel**
 - o Hvordan fungerer opplæringsdelen?
 - o Er det behov for revidering?
- **Veiledning**
 - o Har ph.d.-veilederne tilstrekkelige og oppdaterte kunnskaper om gjeldende regelverk og etikk innenfor ph.d.-utdanningen?
 - o Er det tilstrekkelig med arenaer for opplæring, kompetansebygging og erfaringsutveksling for veiledere?
- **Avhandling**
 - o Har fakultetet tydelige kvalitets-, formal-, og sjangerkrav knyttet til de ulike avhandlingstypene?
- **Bedømmelse**
 - o Hvilke kriterier bruker komiteen ved bedømmelse? Bruker komiteen bevisst nivåbeskrivelse i ph.d.-forskriften om avhandlingen og læringsutbyttebeskrivelse som er å finne i programbeskrivelsen?
- **Samfunns- og arbeidslivsrelevans**
 - o Kan man koble dette til alumni-undersøkelse om arbeidslivsrelevans? Er det eventuelt ønskelig å få inn et komitemedlem med bakgrunn fra arbeidslivet utenfor akademia?
- **Gjennomstrømming og gjennomføring (6-års målet)**
 - o Hvordan er tallene for gjennomstrømming og gjennomføring? Viser disse en utvikling eller tilstand det er behov for å ta tak i?
- **Internasjonalisering**
 - o Tallmateriale for internasjonalisering. Legges det til rette for at ph.d.-kandidatene kan delta på nasjonale og internasjonale fagkonferanser, seminarer, eller reise på lengre utenlandsopphold?

Endring i studiepoeng for MEDMET1

Hva saken gjelder

Saken er en oppfølging av Programutvalgssak 4/20 om Kvalitetssikring av 900-tallsemner ved Det medisinske fakultet. I sak 4/20 ble alle fakultetets emner på ph.d.-nivå vurdert utfra samsvar mellom antall arbeidstimer og studiepoengtildeling for hvert enkelt emne. Gjennomgangen foreslo blant annet at MEDMET1s studiepoeng kunne reduseres. Antall studiepoeng som MEDMET1 utløser har fra starten vært åtte. Arbeidsmengden bak et studiepoeng er beregnet til 25-30 timer. Basert på MEDMET1s innhold de siste årene oppleves åtte studiepoeng som ganske romslig, hvor man ved åtte studiepoeng forventer totalt antall arbeidstimer tilsvarende til 200-240.

Programutvalget vedtok i møtet den 25.11.2020 at MEDMET1 reduseres fra åtte (8) til seks (6) studiepoeng på grunnlag av dagens undervisningsomfang. Av hensyn til forutsigbarhet for ph.d.-kandidatene trer endringen i kraft fra og med høsten 2021.

En slik endring krever ny emnekode og det foreslås MEDMET900, der 900 viser til at emnet ligger på doktorgradsnivå.

Ny emnebeskrivelse som har vurdert samsvaret mellom mål, innhold og læringsutbytte slik det fremgår av emnebeskrivelsen, og emnets innhold slik det undervises i dag, er utarbeidet.

Forslag til vedtak

1. Programutvalget godkjenner den nye emnebeskrivelsen til MEDMET1, med reduksjon fra åtte (8) til seks (6) studiepoeng på grunnlag av dagens undervisningsomfang.
2. Ny emnekode for grunnkurset blir MEDMET900.

Vedlegg: ny emnebeskrivelse

Course description

Language of instruction:

English

Course content

The main objective of the course is to familiarize candidates with relevant aspects of modern medical and health related research. The course provides insight into the research process with emphasis on communicating and disseminating research findings. The course comprises the compulsory part of the PhD education in research ethics and philosophy of science. Legal regulations and innovation are covered and important facilities and platforms at the Medical Faculty are also presented.

Doctoral training is a focus area for the University of Bergen, and the goal is to keep a high-quality basic course with an international profile, with a cross- and multidisciplinary emphasis. Students are expected to use Mitt UiB to find all relevant course information and hand-outs, provided by the lecturers.

Learning outcomes

Knowledge

After completing the course, the candidate:

- is familiar with the fundamental elements in the theory of science within the respective field of medical sciences
- has the basic knowledge to critically judge the quality of the dissemination of scientific findings, in speech (oral presentations) and writing (posters, manuscripts)
- is able to consider the suitability and utilization of different methods and processes in research
- can comprehend and critically evaluate new knowledge, novel theories, methods, interpretations and forms of documentation within the respective field

Skills

After completing the course, the candidate can:

- conceive research ideas, plan and implement research projects
- contribute to the forefront of research and hold international research standards
- challenge the established knowledge with critical thinking and insight in his/her own and adjacent research fields

General qualifications

After completing the course, the candidate can:

- identify relevant ethical issues and conduct his/her own research with academic and ethical integrity
- participate in interdisciplinary research projects
- disseminate research and development through recognized national and international channels

- Understand the need for innovation

Study period

Autumn (week 46-47) and Spring (week 10-11)

This is followed by a home exam to be delivered within two weeks.

Specific terms

Course registration and deadlines

For the students and PhD candidates attached to the University of Bergen, online registration on Studentweb by the deadlines 1 February/ 1 September is required.

Pre-requirements

Master's degree or equivalent education level is required, except for students on the Medical Student Research Programme.

Recommended previous knowledge

Medical or health related educational background or PhD project related to medical/health related research.

Part of training component

The course is mandatory for all PhD candidates at the Faculty of Medicine, and students at the Medical Student Research Programme. It fulfils the mandatory requirements of scientific theory and research ethics in the training component of the PhD degree. It is highly recommended that the candidates participate in the course during the first year in the program, or during their year of full-time research in the case of Medical Student Research Programme.

Form of assessment

The course examination includes an individual written assignment (essay/paper of 1000-1500 words) to be submitted via Inpera within 10 working days after the course. This is accompanied by a MCQ, based directly on the lectured material, to be answered before the same deadline. More information about the exam will be provided during the course. The assignments will be sent to electronic plagiarism control.

Grading scale

pass/not pass

Who may participate

PhD candidates from UiB and students at the Medical Student Research Programme.

Additional information

Programme

The course consists of lectures and group work, presentations and discussions. There is a major emphasis on group work, and the participants are expected to do work during the evenings during the two weeks of the course. The course duration is two weeks, with mandatory lectures and group work between 9am and 4pm, Mon-Fri. Additional 2-week period is provided to complete the home exam

assignment. All or parts of the course may be delivered digitally as announced for each course. Please see course schedule in Mitt UiB.

Academic responsibility

Professor Petur Juliusson

For more information, contact phd@med.uib.no at the Faculty of Medicine,
phone +47 55 58 66 69

Participation expenses

There is no fee for candidates/students affiliated with the University of Bergen.

Reading list

Carlsen KCL, Staff A, Arnesen H, Bechensteen AG, Jacobsen AF, Omenaas E, Thorstensen R. Forskningshåndbok, fra idé til publikasjon(8. utgave) Oslo, 2019

Laake P., Benestad H.B., Olsen B.R. (eds.). Research Methodology in the Medical and Biological Sciences. Academic Press, London, 2007.

Gastel, B. & Day, R. A. How to Write and Publish a Scientific Paper: 8th ed. Greenwood, Santa Barbara, 2016.

Course location

Faculty of Medicine, University of Bergen

Oppfølging av rapport etter forskerskoleevaluering

Hva saken gjelder

I sak 36/20 ble det vedtatt at Rapporten som ble utarbeidet etter forskerskoleevalueringen i 2020 skulle sendes på en kort skriftlig høringsrunde til forskerskolelederne før iverksetting av tiltakene i rapporten. Dette er nå gjort og tilbakemeldingene som var kommet innen fristen er lagt ved denne saken.

Det er kommet noen konkrete og noen mer overordnede kommentarer. De konkrete feilrettingene er innarbeidet i rapporten, som er vedlagt saken i oppdatert versjon. De mer overordnede kommentarene legges fram for utvalget til drøfting.

I samme møte ble det stilt spørsmål om det å ta rapporten til etterretning ville være det samme som å vedta tiltakene som foreslås i rapporten. Det betyr det ikke. Programutvalget vedtar selv hvilke forslag de ønsker å følge opp. Tidligere diskusjoner har pekt i retning av at det er ønskelig å få til en opptaksordning, og det legges derfor fram forslag til vedtak om oppfølging av dette punktet i denne saken.

Det er presentert to hovedgrunner for å ha en opptaksordning. For det første vil et formelt opptak som registreres ved fakultetet gi de enkelte kandidatene mulighet til å få forskerskoledeltakelsen med på vitnemålet sitt. Dermed vil kandidaten kunne synliggjøre sin deltakelse for senere arbeidsgivere. Dette vil bidra til å synliggjøre forskerskolene og gjøre dem enda mer attraktive for kandidatene. For det andre vil det gi forskerskolene en styrket og mer synlig plass i fakultetets forskerutdanning.

For å kunne legge forskerskoletilknytning inn på vitnemålet, er vi avhengige av at et opptak i forskerskolen er gyldig gjennom hele forskerutdanningsperioden. Opptaket vil dermed ikke være en parameter for å fange opp eller måle aktiviteten per halvår. Andre parameter (antall kurs, antall andre arrangement, antall deltakere på enkeltkurs og lignende) må derfor brukes til å måle aktivitetsnivået i forskerskolene. Medlemstallene vil kun si noe om hvor mange aktive ph.d.-kandidater ved fakultetet som til enhver tid er tatt opp i forskerskolen. Fordi et ph.d.-løp har mange ulike faser, vil det være naturlig at medlemmenes aktivitet vil variere gjennom opptaksperioden, men det anses lite hensiktsmessig å ta kandidatene ut av listen over medlemmer av den grunn.

Det gjøres oppmerksom på at noen av innspillene fra CCBIO RSCS dreier seg om struktur- og kvalitetskriteriene for forskerskoler ved UiB, som er fastsatt av universitetsstyret. Det

medisinske fakultet kan ikke selv endre disse kriteriene, og det legges derfor ikke frem forslag til vedtak om dette. Innspillene tas til etterretning i denne omgang, men kan bli del av grunnlaget for fakultetets innspill til eventuelle revisjoner av dette dokumentet i fremtiden.

Forslag til vedtak

1. Programutvalget tar de innkomne innspill og revidert rapport til orientering.
2. Alle forskerskoler bes foreslå opptakskriterier for sin forskerskole. Kriteriene må være av en slik art at det å bli tatt opp i forskerskolen vil gjelde hele ph.d.-perioden. Opptakskriteriene vedtas av programutvalget.
3. Programutvalget ber om at alle forskerskoler nå registreres og at instituttene blir bedt om å melde inn medlemmer i forskerskolene i tråd med punkt 2 i vedtaket.

Vedlegg

Tilbakemelding fra IGS
Tilbakemelding fra IBM
Tilbakemeldinger fra K1
Revidert rapport

TOOL/21.01.2021

Forskerskoler ved Det medisinske fakultet

Rapport etter evaluering 2020

1. Bakgrunn
2. Merverdi ved forskerskoler
3. Kriterier for forskerskolene, utfordringer med dagens ordning og forslag til tiltak
4. Forslag til opptakssystem
5. Avslutning

1 Bakgrunn

Forskerskoler ble opprettet i Norge etter anbefalinger i NFR-utredningen «Evaluering av norsk forskerutdanning» 2002, og St.meld. nr. 35 (2001-2002) «Kvalitetsreformen. Om rekruttering til undervisnings- og forskerstillinger i universitets- og høyskolesektoren».

Våren 2020 har Det medisinske fakultet gjennomført en evaluering av sine forskerskoler. Forskerskolene ble også evaluert i 2012-13 og i 2016, og denne typen evalueringer er et ledd i den overordnede kvalitetssikringen av forskerutdanningen. Formålet med evalueringen var både å se på aktiviteten i de enkelte forskerskolene og å vurdere om det skulle gjøres endringer i måten vi arbeider med forskerskoler på ved Det medisinske fakultet.

Ved Det medisinske fakultet ble den første forskerskolen opprettet i 2005. Våren 2020 hadde fakultetet seks egne forskerskoler. I tillegg ble forskerskolen i oral helse godkjent av programutvalg for forskerutdanning 27. mai 2020.

Institutt	Navn på forskerskole	Forskerskoleleder	Type
IBM	Bergen Biomedical Research School (BBRS)	Marion Kusche-Gullberg	Tematisk/ Nettverksforskerskole
K1	CCBIO Research School for Cancer Studies	Elisabeth Wik	Tematisk
K1/K2	Forskerskolen i klinisk medisin	Stian Knappskog	Nettverksforskerskole
K2	Bergen Research School in Inflammation (BRSI)	Karl A Brokstad	Tematisk
IGS	Forskerskolen i samfunnsmedisinske fag	Bjarne Robberstad	Nettverksforskerskole
IGS	Centre for International Health and Centre for Intervention Science in Maternal and Child Health Research School	Bente E Moen	Tematisk/ Nettverksforskerskole

Forskerskolene har fylt ut et egevalueringsskjema og det har vært avholdt møte med alle forskerskolelederne (25. mai 2020). Evalueringsskjemaene og referat fra møtet er vedlagt denne rapporten.

Egevalueringen og referat fra møtet med forskerskolelederne ble drøftet i Programutvalg for forskerutdanning 27. mai 2020, og det ble fattet følgende vedtak:

1. Forskningsadministrasjonen skal utvikle et notat som diskuterer mulighetene for mer organisert opptak til forskerskolene. En målsetning er at deltakelse i forskerskolene kan synliggjøres på kandidatenes vitnemål.
2. PFU utvikler en rapport som viser forskerskolenes merverdi for ph.d.- programmet. Rapporten skal videre skissere en plan for videreføring av forskerskolene som har en utløpsdato. Forskerskolene som ønsker å endre sin utforming sender en henstilling til instituttene om de endringer som ønskes utført.

Denne rapporten svarer på begge punkter i vedtaket.

2 Merverdi ved forskerskoler

Forskerskoler har som overordnet mål å øke kvaliteten og gjennomføringen i forskerutdanningen. Nasjonale evalueringer (for eksempel fra [NFR i 2018](#)) tyder på at selv om forskerskolene bidrar til «økt kvalitet i doktorgradsutdanningen gjennom høy kvalitet på kurs og styrket nettverk og internasjonalisering», har ordningen hatt «liten effekt på kandidatenes gjennomføringstid og gjennomføringsgrad». Det er likevel en gjengs oppfatning at forskerskoler har en positiv effekt på både kvalitet og læringsmiljø, og den egevalueringen som er gjennomført ved MED i 2020 og møtet med forskerskolelederne viser at denne oppfatningen også gjør seg gjeldende ved vårt fakultet.

En velfungerende forskerskole har også en klar merverdi for deltakerne, både gjennom de faglige aktivitetene den tilbyr, men også gjennom de sosiale effektene den har. Det er ikke gjort studier på norske ph.d.-kandidaters psykiske helse, men en [belgisk studie](#) har vist at andelen ph.d.-kandidater som opplever problemer knyttet til psykisk helse er høyere enn i befolkningen for øvrig og at om lag 50% av kandidatene opplever psykisk stress. Det er grunn til å tro at et godt faglig og sosialt miljø som en velfungerende forskerskole kan tilby, kan gi kandidatene et nettverk som kan være viktig for både det sosiale og det faglige.

Merverdien er likevel vanskelig å måle, all den tid det ikke er formelle opptaksordninger som gjør at vi kan måle forskjeller mellom forskerskoledeltakere og andre ph.d.-kandidater.

3 Kriterier for forskerskolene, utfordringer med dagens ordning og forslag til tiltak

Dagens forskerskoleordning er opprettet etter kriteriene som ble fastsatt av universitetsstyret i 2011. I det følgende drøftes våre forskerskoler i lys av disse kriteriene. Der det er forskjeller mellom de ulike forskerskolene er dette omtalt.

Strukturkriterier

1. Forskerskolen skal ha et minimum antall kandidater som deltar i forskerskolen.

Det medisinske fakultet har ikke vedtatt noe om minimumsstørrelse på forskerskolene. Det er heller ikke per i dag et opptak til forskerskolene som gjør oss i stand til å vurdere om det er tilstrekkelig antall kandidater knyttet til forskerskolene. Alle våre forskerskoler har likevel et nedslagsfelt som tilsier at de vil kunne ha et tilfredsstillende antall kandidater.

Forslag til tiltak: Lage opptakssystem

2. Forskerskolen skal ha et minimum antall veiledere og forelesere.

Det er heller ikke fattet noen vedtak om minimum antall veiledere ved forskerskoler på Det medisinske fakultet. Det er imidlertid ingen forskerskoler som har rapportert at de har for få ressurser knyttet til seg.

Forslag til tiltak: Fatte vedtak om minimum antall tilknyttede vitenskapelig ansatte for å kunne kalle seg en forskerskole.

3. Det skal foreligge et program for forskerskolen, og dette skal inneholde kursplan, undervisningsplan og definerte workshops og samlinger.

Det er ikke vedtatt egne program for forskerskolene ved Det medisinske fakultet. Forskerskolene har likevel egne planer som er dokumenterte gjennom egenrapporteringen. Her kan spesielt trekkes fra CCBIO-forskerskolen, som har lagt fram et eget årshjul for sin aktivitet.

Forslag til tiltak: Det kan vurderes om det kan bli et krav til forskerskolene at de må legge frem en årlig aktivitetsplan, evt. en mer langsiktig plan.

4. Forskerskolen skal ha en definert tidshorison og avtale om fordeling av ansvar i de tilfeller der det er flere forskergrupper, institutter og fakulteter involvert. Dette vil også ha betydning for finansieringsplanen for forskerskolen.

De forskerskolene som eksisterer ved Det medisinske fakultet har alle karakter av å være permanente.

Forslag til tiltak: Det kan vurderes om man bør lage en tidshorison for forskerskolene som knyttes til for eksempel en lovnad om fem års finansiering fra fakultetet.

5. Rammer for finansiering og oppbygging defineres av de respektive fakultet.

Navn på forskerskole	Budsjett
Bergen Biomedical Research School (BBRS)	75.000,-
CCBIO Research School for Cancer Studies	75.000 fra MED og 75.000 fra CCBIO årlig og personal-ressurser og midler fra CCBIO til kurs og integrering av kurs i andre CCBIO-aktiviteter (bla 7,5 mill i INTPART-midler 2017-23).
Forskerskolen i klinisk medisin	100.000,- (25.000,- fra Helse Bergen)
Bergen Research School in Inflammation (BRSI)	75.000,- (oppgir at de "tidvis" har fått disse midlene, har ikke separat budsjett)
Forskerskolen i samfunnsmedisinske fag	75.000,-
Research School for International Health (CISMAC)	75.000,-

Alle forskerskoler ved Det medisinske fakultet får 75.000 kr i driftsmidler årlig fra fakultetet. Dette kommer over instituttenes budsjett.

Forskerskolene har oppgitt følgende samlede budsjett:

6. Forskerskolene vil ha som utgangspunkt at en **organiserer allerede tilgjengelige ressurser ved institutter og fakulteter på en optimal måte**. Opprettelse av en forskerskole vil i utgangspunktet ikke bety at en tilfører institutt og fakultet større faglig kompetanse i form av økte ressurser, men at det er organiseringen i seg selv som vil gi en merverdi.

De fleste forskerskolene ved MED tar utgangspunkt nettopp i at organisering av tilgjengelige ressurser gir økt kvalitet og forbedret innhold i forskerutdanningen. Ved CCBIO har forskerskolen også konkret bidratt til at miljøet har oppnådd å få eksterne midler. Alle forskerskolene rapporterer at de synes deres forskerskole fungerer godt og er en god måte å organisere forskerutdanningen på.

7. Ved etablering av en forskerskole må ansvarsforholdene avklares. Dette gjelder både finansielt, organisatorisk og faglig ansvar, og dermed må det være klart:
 - a. Hvem som utgjør ledelsen for forskerskolen
 - b. Hvor forskerskolen er forankret
 - c. Hvordan skal oppgaver og finansiering organiseres

Alle forskerskolene ved Det medisinske fakultet er forankret ved sine respektive institutter og har en oppnevnt leder. Alle har også definert hvordan oppgavene skal løses. Dette kriteriet kan anses oppfylt.

Kvalitetskriterier

Alle forskerskoler bør ha sammenbindende tematikk som ramme, evt. sub-temaer som bygger opp under et felles hovedtema. Forskerskolene er en unik mulighet til å samle felles faglig spisskompetanse og bringe denne videre til et bredere utvalg av kandidater enn i enkeltgrupper og fagmiljøer. Gjennom etablering av forskerskoler vil en ved UiB oppnå:

1. Styrket læringsmiljø som overordnet mål.
2. Økt samarbeid mellom ulike forskergrupper og enkeltforskere innenfor institutt, fakultet og UiB, noe som sekundært vil øke kvaliteten på vitenskapelig arbeid og nettverksbygging.
3. Skape et dynamisk faglig og sosialt fellesskap. Mange av ph.d.-kandidatene som ikke er tilknyttet til en forskerskole jobber tett opp mot forskergrupper eller enkeltforskere. Etablering av en forskerskole vil skape et sosialt fellesskap og en arena for faglig kompetanseutveksling og diskusjon. Et faglig og sosialt fellesskap er med på å danne grunnlaget for fremtidige nettverk – som en ramme for økt forskningssamarbeid og økt kvalitet for forskning.
4. Forskerskolen skal gi merverdi – noe i tillegg til enkeltkursene som tilbys hver for seg.
5. Bruk av forumet for forskerskoleledere som møteplass for videreutvikling av forskerskolene.
6. Flerfaglig samarbeid. Organisering av ressurser inn i forskerskoler er ment å gi en merverdi uavhengig om det er en smal faglig forskerskole innenfor et institutt eller om det er en interfakultær/nasjonal forskerskole.

Hovedinntrykket etter egenrapporteringen, møtet med forskerskolelederne og diskusjonen i Programutvalg for forskerutdanning er at de fleste av disse kriteriene, med unntak av (5) i all hovedsak er oppfylt i større eller mindre grad. Forumet for forskerskoleledere ved UiB sentralt har ikke vært aktivt de siste årene.

Styrket læringsmiljø (1) og merverdi (4) er uttalte mål for alle forskerskolene ved Det medisinske fakultet.

Det økte samarbeidet mellom forskergrupper (2) og flerfaglig samarbeid (6) som konsekvens av forskerskolene er nok mer varierende fra forskerskole til forskerskole, men det er rimelig å anta likevel en effekt ved at kandidater møter kandidater fra andre grupper og på den måten bygger nettverk og legger grunnlag for evt. fremtidig samarbeid.

I hvilken grad det faglige og sosiale fellesskapet i praksis er ivarettatt varierer også, selv om alle forskerskolene rapporterer om sosiale tiltak for kandidatene. Forskerskolen på institutt for biomedisin har jevnlig faglig-sosiale aktiviteter som samler en stor andel av ph.d.-kandidatene i forskerskolen. Forskerskolen i klinisk medisin organiserer i prinsippet alle kandidater ved de to kliniske instituttene (totalt over 300 kandidater), men det er betydelig færre som er aktive deltakere i forskerskolen. En rekke kandidater befinner seg i Stavanger, og noen er også deltakere i CCBIO-forskerskolen eller BRIS. Det rapporteres også om at 69 kandidater deltok på det store årlige arrangementet sist (Forskningspresentasjoner). Dermed er det grunn til å tro at det er vesentlig færre aktive kandidater i

forskerskolen og som får utbytte i forskerskolen enn det antallet den formelt sett favner. Igjen er det grunn til å tro at et fungerende opptak til forskerskolen vil kunne gi et mer reelt bilde av hvordan forskerskolene bygger sosiale fellesskap for sine (reelle) deltakere. I denne sammenhengen er det viktig å påpeke at forskerskoledeltakelse er et tilbud, og at det antakelig vil være varierende i hvor stor grad kandidatene ønsker å være del av en forskerskole.

4 Forslag til opptakssystem for forskerskolene ved Det medisinske fakultet

Det er vanskelig å vurdere om fakultetets forskerskoler oppfyller flere av kvalitets- og strukturkriteriene, så lenge kandidatene ikke har et formelt opptak i forskerskolene. Gjennom evalueringen kom det fram at flere så at det kunne være noen fordeler med å lage et opptakssystem for forskerskolene og det forskerskolelederne var enige om at et slikt system skulle lages.

Formål

- Statistikk og kunnskap om effekten av å organisere forskerutdanning som en forskerskole
- Kvalitetssikring og mulighet for kandidatevaluering
- Synliggjøring av forskerskolene
- Kandidaten får forskerskoledeltakelse på vitnemålet

Forutsetninger

- 1) Forskerskolene må opprettes i FS. Dette er allerede gjort.
- 2) Den enkelte forskerskole må definere sine opptaksrutiner, for eksempel
 - a. At kandidaten fører opp tilhørighet på forskerskolen ved søknad om opptak i forskerutdanningen
 - b. At kandidaten deltar på et ph.d.-kurs som defineres som «grunnkurs» for den aktuelle forskerskolen.
 - c. At kandidaten aktivt registrerer seg som deltaker i forskerskolen
 - d. At kandidaten er del av en forskergruppe som bidrar aktivt inn i forskerskolen

Fremgangsmåte

- a) Fakultetet registrerer opptak i forskerskole ved opptak i programmet
- b) Fakultetet eller instituttet registrerer deltakere i forskerskolen på bakgrunn av oversendt navneliste fra forskerskoleleder/institutt (hvert semester).

Det mest realistiske er at man bruker en kombinasjon av disse løsningene.

5 Avslutning

Fakultetet tar fremdeles utgangspunkt i at ansvaret for å drive forskerutdanningen, inkludert å arrangere forskerkurs, avholde midtveisevaluering, og skape faglige og sosiale nettverk for ph.d.-

kandidatene, ligger i linjen, på institutt og fakultet. Det betyr at alle ph.d.-kandidater skal ha et fullverdig forskerutdanningstilbud, uavhengig om de deltar i en forskerskole eller ikke. Evalueringen av forskerskolene viser likevel at merverdien av å organisere forskerutdanningen gjennom forskerskoler til dels er betydelig. Økt synlighet og formalisering av opptak vil kunne bidra til å videreutvikle denne merverdien for flere kandidater.

UNIVERSITETET I BERGEN

Institutt for global helse og samfunnsmedisin

Det medisinske fakultet

Referanse

2020/3994-DAG

Dato

14.01.2021

Tilbakemelding fra IGS

Vi ber om at navnet på forskerskolen som tilhører CIH endres til «CIH and CISMAR Research School». Utenom det har vi ingen andre kommentarer.

Vennlig hilsen

Ingvild Strømsnes Maden
Administrasjonssjef

Daniel Gundersen
Ph.d.-koordinator

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for global helse og
samfunnsmedisin
Telefon

Postadresse
Postboks 7804
5020 BERGEN

Besøksadresse
Kalfarveien 31
Bergen

Saksbehandler
Daniel Gundersen
55588513

Det medisinske fakultet

Referanse

2020/3994-GEL

Dato

15.01.2021

Rapport om forskerskoler – Tilbakemelding fra CCBIO RSCS (K1)

Vi viser til notatet «Forskerskoler ved Det medisinske fakultet Rapport etter evaluering 2020» og dets følgebrev. Under følger utfyllende informasjon fra CCBIO Research School for Cancer Studies (RSCS) samt RSCS's forslag til justeringer, og CCBIO og CCBIO RSCS kommentarer til rapporten.

Utfyllende informasjon iht følgebrevet

Utløp av finansiering

CCBIOS SFF-finansiering utløper 30.06.2023. Således opphører CCBIOs direktebidrag på 75 000 kr til CCBIO RSCS som er gitt i tillegg til MEDs bidrag på 75 000 kr. Finansieringen av forskerskole-kurs og aktiviteter som ikke finansieres gjennom CCBIOs INTPART-bevilgning opphører da også 30.06.2023. Det samme gjelder finansiering av CCBIO's symposium og forskningsseminarer, som er integrert i RSCS kurs.

CCBIOS INTPART-bevilgning (2017-2024), som finansierer flere av forskerskolens kurs og tilstøtende aktiviteter opp mot miljøer ved Harvard Medical School, har utløp 30.04.2024. INTPART-finansieringen kan kun brukes opp mot forskerutdanningsaktiviteter på PhD- og master-nivå som foregår i vårt samarbeid med miljøene ved Harvard.

Planer for videreføring

CCBIO RSCS har vært en suksess med stor kursportefølje, et bredt spekter av faglig-sosiale aktiviteter for stipendiater og yngre forskere, svært god oppslutning, og godt tilfang av supplerende finansiering og nye undervisningskrefter. RSCS ses på som en ressurs for forskerutdanningstilbudet ved MED UiB, og ønskes videreført etter utløpet av CCBIOs SFF-periode (2013 – 2023).

CCBIO er i dialog med dekanatet om bevaringsstrategien for CCBIO, og RSCS er del av denne dialogen. Samtidig sikter CCBIO mot å søke NFR om nasjonal forskerskole til fristen i september 2021. Ramme-bevilgningen for nasjonale forskerskoler er 2 mill NOK per år i 8 år, totalt 16 mill NOK. Av dette vil trolig stillinger til drift kreve mer enn halvparten av bevilgningen. Såfremt de av CCBIOs kjerneaktiviteter som er relevant for forskerutdanningen

(symposium, seminarer etc) videreføres gjennom bevilgninger fra UiB og MED, og CCBIOs forskning opprettholdes og videreføres, vil en nasjonal forskerskole gi et godt grunnlag for en videre-utvikling av det som er oppnådd gjennom CCBIO RSCS.

Korreksjoner til «Rapport etter evaluering 2020»

Strukturkriterier pkt 5. Rammer for finansiering

For CCBIO RSCS listes kun bevilgningen fra MED på 75.000kr i budsjetttabellen. CCBIO har stilt en tilsvarende bevilgning på 75.000 til generell og direkte disposisjon for RSCS slik at den direkte basis-finansieringen utgjør 150.000 kr per år. Videre har CCBIO RSCS oppnådd INTPART-finansiering i to runder, samlet 7,5 mill kr fordelt på perioden 2017-2024, knyttet til forsknings- og undervisningssamarbeid med miljøer ved Harvard. CCBIO har også prioritert integrering av RSCS-kurs i flere av CCBIOs strategiske aktiviteter, slik at flere av kursene støttes av CCBIOs SFF-bevilgning. I tillegg har CCBIO dedikert en del ressurser direkte til kurs og andre CCBIO RSCS-aktiviteter, både hva angår personelltid og midler. Felles for denne finansieringen er at den utløper i 2023-2024.

Vi foreslår følgende tekst til budsjett-tabellen i MED sin evalueringsrapport:

75.000 fra MED og 75.000 fra CCBIO årlig og personal-ressurser og midler fra CCBIO til kurs og integrering av kurs i andre CCBIO-aktiviteter (bla 7,5 mill i INTPART-midler 2017-23).

Kommentarer til «Rapport etter evaluering 2020»

Prosess

CCBIO og RSCS syns prosessen, med innledende innspill fra forskerskolene og at «Rapport etter evaluering 2020» er sendt ut på høring, er bra. Dette gir forskerskolene og instituttene som har «skoene på» mulighet til å korrigere og spille inn synspunkter slik at rapporten og arbeidet som deretter skal utføres blir mest mulig formålstjenlig.

Generelle kommentarer

Forskerskolene har sitt utspring i fagmiljøene, og bør etter vår oppfatning ha som oppgave å drive kurs og andre faglig-sosiale aktiviteter av høy faglig kvalitet innen et tematisk område. Det vil være unaturlig og svært uheldig om en separat system-integrert registrering av deltagere i de enkelte forskerskolene over tid medfører at forskerskolene i større grad må administrere forskerutdanningen. Administrasjon av forsker-utdanningen bør skje sentralisert ved MED, mens forskerskolene driver kurs og faglig-sosial aktivitet. Kandidater bør som nå fritt kunne ta kurs ved ulike forskerskoler for å understøtte sitt arbeid.

Forskerskolenes egenverdi (2 Merverdi av forskerskoler, siste avsnitt, evt som tillegg nederst)

Forskerskoler motiverer fagmiljøene til å rigge gode kurs, gode faglig-sosiale treffpunkter og tett integrasjon mellom PhD-løpet og andre aktiviteter, deriblant internasjonalt samarbeid og internasjonale nettverk. Forutsatt tilstrekkelig antall deltagere på kurs og andre aktiviteter, er det således hevet over enhver tvil at tematiske forskerskoler som er godt forankret i sterke forskningsmiljøer og har sterk deltagelse har en klar egenverdi (merverdi) og bidrar til høynet kvalitet i PhD-løpet og for unge forskere post-PhD. Vi mener at tematiske forskerskoler i betydelig grad kan bidra til god karriereutvikling for unge kandidater og legge til rette for målrettet mentorering.

Strukturkriterier pkt 1.

CCBIO RSCS mener at et opptaks-system ikke er et godt svar på den skisserte problemstillingen¹. Vi foreslår et todelt tiltak:

1. En forskerskole må ha flere egne kurs og egne forskerskole-aktiviteter. Forskerskoler bør (1) utgå fra klart definerte faglig miljø med (2) potensiale for deltagelse fra et definert antall egne stipendiater, og (3) i tillegg ha aktiviteter som har mer generisk relevans, utenfor det tematiske fagfeltet.
2. Medlemskap i forskerskoler bør defineres, ikke ved forhånds-opptak, men retrospektivt ut ifra registrert deltagelse på forskerskolers aktiviteter og kurs, evt med krav om deltagelse på mer enn ett kurs eller en aktivitet årlig/bi-årlig for å være «medlem».

Struktur-kriterier pkt 2

Forslaget til vedtak² bør reformuleres til å fokusere på at forskerskoler må være forpliktende forankret i klart definerte fagmiljø med tilstrekkelig ressurser til å etablere og drifte forskerskolen med det planlagte antall kurs og aktiviteter, samt med tilstrekkelige ressurser til en viss utvidelse av aktiviteten.

Struktur-kriterier pkt 5

Basis-finansieringen fra MED bør videreføres på nåværende eller høyere nivå. Se ellers korreksjoner til omtalen av CCBIOs budsjett ovenfor.

Struktur-kriterier pkt 6

Første avsnitt³ er sterkt misvisende og bør re-formuleres. Som et konkret eksempel innebar opprettelsen av CCBIO RSCS at institutt, fakultet og universitet fikk tilført betydelige friske ressurser, både hva gjelder undervisnings-personale og midler. Det samme vil være tilfellet for en forskerskole som i utgangspunktet kun har institutt- og fakultets-ressurser, men som søker eksterne midler (for eksempel INTPART eller andre DIKU/NFR-ordninger) og/eller som etablerer undervisningssamarbeid eksternt, evt internasjonalt. Dette bør reflekteres i rapporten.

Konklusjonen i andre avsnitt om at et opptaks-system er nødvendig for å måle effekten av forskerskolen⁴ gir bare betinget mening. Et opptaks-system måler i seg selv ikke noe annet enn hvem som er formelt tatt opp til en forskerskole. Dersom en vil måle reell aktivitet og effekt, vil en årlig og deretter aggregert oversikt over hver forskerskoles opprettede og gjennomførte kurs og aktiviteter, samt antall deltagere (inkludert navn på deltagere), gi en god indikasjon på effekt, både på aggregert- og individnivå. Dette kan eventuelt være grunnlag for «opptak» eller «medlemskap».

¹ «Det er heller ikke per i dag et opptak til forskerskolene som gjør oss i stand til å vurdere om det er tilstrekkelig antall kandidater knyttet til forskerskolene.»

² «Forslag til tiltak: Fatte vedtak om minimum antall tilknyttede vitenskapelig ansatte for å kunne kalle seg en forskerskole.»

³ «6.Forskerskolene vil ha som utgangspunkt at en organiserer allerede tilgjengelige ressurser ved institutter og fakulteter på en optimal måte. Opprettelse av en forskerskole vil i utgangspunktet ikke bety at en tilfører institutt og fakultet større faglig kompetanse i form av økte ressurser, men at det er organiseringen i seg selv som vil gi en merverdi.»

⁴ «Det er imidlertid vanskelig å måle effekten så lenge man ikke har et opptakssystem slik at man vet i hvilken grad kandidatene benytter seg av tilbudet ved forskerskolen.»

4 Forslag til opptaks-system for forskerskolene ved Det medisinske fakultet

Første setning i første avsnittet⁵ er misvisende. Et formelt opptaks-system måler ikke noe annet enn hvem som er formelt registrert tatt opp til en forskerskole, og sier i seg selv ingenting om kvalitet eller oppnåelse av struktur-kriterier (utover formelt opptak).

Dersom en vil måle oppfyllelse av kvalitets- og strukturkriterier, må en måle reelt gjennomført aktivitet, deltagelse på aktivitetene og kvaliteten på aktiviteten. Gjennomført aktivitet og deltagelse lar seg lett kvantifisere gjennom en årlig (og deretter aggregert) oversikt over hver forskerskoles opprettede og gjennomførte kurs og aktiviteter, samt antall registrerte deltagere, inklusive deltagernes navn og tilhørighet. Vi er enig i at det er krevende å kvantitere hvilken kvalitetsheving forskerskolene bidrar til i forskerutdanningen. Kvaliteten på aktivitetene kan la seg til en viss grad illustrere kvantitativt gjennom evaluering av oppslutning over tid, samt deltager-evaluering gjennom surveys. Surveyene kan eventuelt standardiseres for økt sammenlignbarhet. Det kan også vært interessant å sett på hvor mange av stipendiatenes selv-valgte studiepoeng som avlegges ved forskerskolekurs.

Forslag om ett konkret opptakskriterium for alle forskerskoler ved MED

CCBIO og CCBIO RSCS foreslår at det defineres ett enkelt «opptaks-kriterium» for alle forskerskoler ved MED. Opptakskriteriet bør relateres utelukkende til reell deltagelse, for eksempel deltagelse på kurs og/eller faglig-sosiale aktiviteter utover kurs. En kan for eksempel si at medlemskap går fra år til år eller bi-årlig og betinger deltagelse på ett eller flere kurs eller annen dato-festet aktivitet i perioden. Medlemstallet vil slik gjenspeile reell deltagelse.

Med vennlig hilsen,

Lars A. Akslen
Senterleder
CCBIO

Elisabeth Wik
Forskerskoleleder
CCBIO RSCS

Geir Olav Løken
Administrativ leder
CCBIO

⁵ «Det er vanskelig å vurdere om fakultetets forskerskoler oppfyller flere av kvalitets- og strukturkriteriene, så lenge kandidatene ikke har et formelt opptak i forskerskolene»

UNIVERSITETET I BERGEN

Det medisinske fakultet

Det medisinske fakultet

Referanse

2020/3994-MABI

Dato

20.01.2021

Tilbakemelding fra Institutt for biomedisin - rapport om forskerskoler

Rapport om forskerskoler har blitt lest av Instituttleder Mathias Ziegler og visestyrer for forskning Frits Thorsen. De har ingen kommentarer.

Vennlig hilsen

(Sett inn ledernavn)

(Sett inn tittel)

Margarethe Bittins
seniorkonsulent

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det medisinske fakultet
Telefon
post@med.uib.no

Postadresse

Besøksadresse
Jonas Lies vei 91
Bergen

Saksbehandler
Margarethe Bittins
55586370

Bergen, 14.01.21

Merknader til Rapport forskarskolane (etter evaluering av Det medisinske fakultet 2020)

Punkta i rapporten har vore diskutert i styret for Forskerskolen i klinisk medisin.

Ad punkt 1. Styret er delvis positive til forslaget om opptakssystem, men ønsker å minne om at Forskerskolen i klinisk medisin er basert på tre einingar; K1, K2 og HUS. Vi meiner det er lite trulig at personar i kliniske stillingar ved HUS, utan tilknytting til UiB, vil søke opptak til noko som blir sett på som eit utdanningsløp. Aktiviteten ved forskarskolen vil derfor trulig bli undervurdert, dersom opptakstall blir lagt til grunn. Vidare ønsker vi å holde alle våre aktivitetar gåande som lavterskel-tilbod, og vi legger derfor til grunn at kandidatar fortsatt skal kunne delta på våre arrangement, utan at det krever forutgåande opptak ved forskarskolen.

Ad punkt 2. Forskerskolen i klinisk medisin er i stor grad basert på aktiv deltakelse frå kandidatar, og at desse presenterer / underviser kvarandre. Styret har, på generelt grunnlag, forståelse for forslaget om eit minimum antall tilknytte vitenskapelig ansatte, men meiner dette passar dårlig for forskarskular med vår struktur.

På vegne av styret,

Stian Knappskog
Leiar, forskarskolen i klinisk medisin

Orientering til PFU - DBH-rapportering februar 2020

Bakgrunn for rapporteringen

FS er et studieadministrativt system for registrering av studentdata. Data rapporteres fra FS til andre systemer og brukes i mange sammenhenger. Særlig viktig er rapporteringen til DBH ([Database for statistikk om høgre utdanning](#)) fordi data rapportert til DBH benyttes i forbindelse med departementets beregninger knyttet til UiBs finansiering. DBH samler også inn data på vegne av SSB og NIFU. Det er derfor særdeles viktig at data som rapporteres kvalitetssikres på en god måte. Dette forutsetter at data i FS er av god kvalitet. Universitetsdirektøren har i brev til fakultetene bestemt at fakultetene har ansvaret for å registrere og kvalitetssikre rapporteringsdata i FS. Kvalitetssikringsarbeidet foregår fra midten av januar fram til rapporteringsfristen 15.februar (internfrist 3. februar).

For ph.d.-utdanningen rapporteres følgende:

- Personer i doktorgradsprogrammer (for våren ett år tilbake)
 - o Nye avtaler
 - o Gamle avtaler (over 5 år)
 - o Avbrutte avtaler
 - o Kandidater som glipper DBH/SSB (kandidater som er registrert med aktiv studierett i FS men som ikke kommer med i rapporteringen)
- Avlagte doktorgrader (for foregående høst)
 - o Antall grader
 - o Tidsbruk

For Det medisinske fakultet viser tallene i denne rapporteringen følgende (data hentet ut 19.01):

- Personer i doktorgradsprogrammer (vår 2020):

			Arbeidsgiver / FINANSKILDEKODE							
År	Termin	Fakultet	UiB			Andre institusjoner			Grand Total	
			ANDRE	EGEN	NFR	ANDRE	EGEN	NFR		
2020	VÅR	Det medisinske fakultet	25	204	31	326		19	605	
		Total	25	204	31	326		19	605	
2019	HØST	Det medisinske fakultet	24	212	27	338		20	621	
		Total	24	212	27	338		20	621	
	VÅR	Det medisinske fakultet	24	211	26	359	1	14	635	
		Total	24	211	26	359	1	14	635	
	2018	HØST	Det medisinske fakultet	27	209	27	356	1	14	634
			Total	27	209	27	356	1	14	634
VÅR		Det medisinske fakultet	30	203	25	354	1	18	631	
		Total	30	203	25	354	1	18	631	

- o Nye avtaler

Det ble registrert 44 nye avtaler ved MED våren 2020. Dette er på nivå med våren 2019 da det ble registrert 42 avtaler, men en betydelig nedgang fra våren 2018 da det ble inngått 63 nye avtaler og våren 2017 da det ble inngått 60 nye avtaler. Går vi lengre tilbake i tid, ser vi at dette er innenfor de svingningene vi har hatt også tidligere.

- o Gamle avtaler (over 5 år)

Antall gamle avtaler (kandidater som har stått i programmet i mer enn fem år) er for våren 2020 gått ned, og er etter en topp i 2017/18 nå nede igjen på 75. Dette er likevel høyere enn det var i både 2015 og 2016, da det var omlag 60 gamle avtaler. Dette er likevel jevnt over høyere enn MN-fakultetet, som i doktorgradsammenheng det andre store fakultetet ved UiB.

- o Avbrutte avtaler

Våren 2020 hadde vi 9 avbrutte avtaler. Høsten 2019 gjorde vi en stor opprydning, og hadde 19 avbrutte avtaler. Dette viser at arbeidet med å følge opp ikke-aktive kandidater varierer litt i intensitet, og at vi er avhengige av å ha kontinuerlig fokus på dette.

- o Kandidater som glipper DBH/SSB (kandidater som er registrert med aktiv studierett i FS men som ikke kommer med i rapporteringen)

I denne rapporteringen er det kun 1 kandidat som er registrert med aktiv studierett, men som ikke blir rapportert fordi perioden er utløpt for over ett år siden. Dette er det laveste tallet vi har hatt på svært lenge og viser at det har vært gjort en svært god jobb med å få kandidater som ikke er klare til å levere til å enten la seg skrive ut av programmet eller søke om forlengelse.

- Avlagte doktorgrader (for foregående høst)

- o Antall grader

Det ble avlagt 48 doktorgrader ved Det medisinske fakultet høsten 2020. Totalt for 2020 ble det avlagt 113 doktorgrader. Dette er det høyeste antall doktorgrader siden 2013, da det også var 113 grader som ble avlagt.

- o Tidsbruk

Det utarbeides fremdeles gjennomstrømningsrapporter, til tross for at departementet har bestemt at det kun rapporteres andel kandidater som har disputert etter 6 år. UiB har bestemt seg for å fortsette å registrere både brutto- og nettotid for intern oversikt.

For de 48 kandidatene som disputerte høsten 2020, rapporterer Det medisinske fakultet følgende tidsbruk:

UiB-ansatte (25 kandidater):

Gjennomsnittstid (brutto): 4,5 år (netto, 3,3 år)

Alle (47 kandidater)

Gjennomsnittstid (brutto): 5,1 år (netto, 3,6år)

For finansieringskildekategorien «Andre» er nettotid 4,0 år. Dette gjenspeiler delvis at det er vanskeligere å få hentet inn data om permisjoner og justert progresjon når kandidaten ikke er ansatt ved UiB.

Det er en svak stigende tendens i gjennomstrømningstiden, men det er små tall og enkeltkandidater som har brukt mye tid kan gjøre store utslag. Ved denne rapporteringen er det 5 kandidater som har brukt mer enn 8 år totalt.

Andel kandidater disputert innen 6 år

Av kandidater ved Det medisinske fakultet som er registrert med startår 2014 (n=104) hadde 80,5 % disputert innen utgangen av 2020. Tilsvarende tall for 2013 (n=88) var 73,8 %. For opptaksårene 2011 og 2012 var andelen ca. 70 %.

Fakultetene

Referanse

2020/13323-MARIEI

Dato

25.11.2020

Dialogmøter mellom sentral og lokal faglig ledelse med ansvar for ph.d.-utdanning

Dialogmøter mellom sentral og lokal ledelse med ansvar for ph.d.-utdanningen er et element i kvalitetssystemet som ble vedtatt av Universitetsstyret i 2017 (sak [129/17](#)), men som ikke er iverksatt. Innretning og plan for dialogmøtene ble drøftet i Forskningsutvalgets sak [37/20](#).

I universitetsstyresaken fremkommer det at «*kvalitetssystemet bør inneholde mekanismer for tilbakemelding fra universitetsledelse til fakultet, og at det opprettes dialogmøter mellom disse nivåene i etterkant av rapporteringen som foregår gjennom forskerutdanningsmeldingen*». Dialogmøtene er ment å være et tillegg til de årlige ph.d.-utdanningsmeldingene og å være en arena for å gjennomgå sentrale aspekter ved fakultetenes ph.d.-utdanning, utover den årlige gjennomgangen av ph.d.-utdanningsmeldingen i Forskningsutvalget. Møtene vil også gi fakultetene anledning til å komme med tilbakemelding på og ønsker for arbeidet som gjøres ved UiB sentralt.

Dialogmøtene skal gjennomføres over en syklus på to år mellom sentral og lokal faglig ledelse med ansvar for ph.d.-utdanningen. Fra sentralt nivå deltar prorektor og ansatte fra FIA ansvarlige for ph.d.-utdanningen. Tentativ oppstart av første møtesyklus er i januar/februar 2021. FIA tilrettelegger for møtene, og vil ta kontakt med fakultetene for å avtale tidspunkt

I etterkant av møtene vil FIA lage et forenklet sammendrag som tar sikte på å løfte eventuelle problemstillinger slik at dette inngår som en del av UiB sin kontinuerlige kvalitetsutvikling av ph.d.-utdanningen.

Vennlig hilsen

Margareth Hagen
prorektor

Benedicte Løseth
avdelingsdirektør

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Forsknings- og innovasjonsavdelingen
Telefon +4755584980

Postadresse
University of Bergen,
Postbox 7800
NO-5020 BERGEN

Besøksadresse
Jekteviksbakken 31
Bergen

Saksbehandler
Marie Eide
55584963

Oppsummering IT-utfordringer, digitale disputaser høsten 2020

Det medisinske fakultet sendte før jul ut en forespørsel til instituttene om de kunne oppsummere de tekniske utfordringene med disputaser, særlig knyttet til utstyr og støtte fra IT-avdelingen ved UiB. Bakgrunnen var et ønske om å finne ut hvorvidt de enkelthendelsene fakultetet har fått høre om er nettopp enkelthendelser eller om det er større systematiske utfordringer som må tas tak i.

Hovedinntrykket etter å ha lest tilbakemeldingene er som følger:

- Det enkleste er heldigitalt med Zoom Webinar og Teams som komiterom. Da er man avhengig av at custos er kjent med digitale møter. Hybrid er teknisk mer utfordrende og krever mer ressurser, som feks at ph.d.-koordinator ofte ender opp med å være til stede, samt utfordringer med utstyr og testing. De fleste kandidatene ønsker imidlertid dette av sosiale årsaker, og instituttene har lagt til rette for dette. En fordel med hybrid er at custos ikke trenger digital kunnskap (enklere å bruke emeritus).
- K1 rapporterer at utstyret har blitt bedre siden i sommer. Noen av bestillingene til IT i forkant av disputaser har tatt lang tid, særlig der tredjepart er involvert i serviceoppdrag. IT-vaktene har vært svært behjelpelige ved småoppdrag.
- Instituttene har fått god rutine på testing og opplæring av deltakere, det gjør at det er færre problemer forårsaket av brukerfeil enn vi så i vår
- Det er fortsatt noe risiko knyttet til brukerfeil, nettilgang og utstyr. Noe av dette er konkret knyttet til programvare, digital opposisjon og strømming, noe er knyttet til funksjonalitet i rommet, og noe er en kombinasjon av disse faktorene.

Tekniske utfordringer knyttet til konkrete rom:

- **AHH:** mikrofonen ved talerstolen fungerer ikke godt. Vi har løst problemet med å ta med en egen mikrofon/høytaler som vi kobler til med USB.
- **Alrek:** ikke noe kamera man kan bruke til videomøter og derfor uaktuelt å ha digitale disputaser der. Skulle gjerne hatt videoopplegg slik av vi kan begynne å ha disputaser der.
- **BB Aud 1:** Problemer med mikrofon/høytaler i rommet. Løst ved at lokal IT-avdeling lånte ut en ekstern mikrofon (**08.12.2020 og 18.12.2020**)
- **BB Aud 2:** Problemer med lydanlegg
- **Stort auditorium, Sentralblokk:** Vi fikk ikke kameraet i lokalet til å fungere sammen med digital løsning
- **Auditorium Cavum:** Lydanlegg ikke kompatibelt med Zoom Webinar, må oppgraderes

Innrapporterte enkeltepisoder:

- En deltaker blant publikum delte egen skjerm slik at presentasjonen til doktoranden ble lukket. Dette var på Teams. Meldte ikke dette inn siden vi fikset det selv, men dette er jo et argument for ikke å ha disputaser på Teams.

- Opponenten hadde problemer med egen maskin og hun «hang igjen» i Zoom med lyden på når komiteen hadde møte i Teams. Jeg prøvde mute, gjøre til attendee og fjerne, men ingenting fungerte og lyden var hele tiden på. Etter hun restartet maskinen forsvant hun fra Zoom Webinar og kunne ikke komme inn dit igjen. Det endte med at hun måtte opponere på telefon ved at vi satt mobilen ved siden av mikrofonen vi hadde satt opp i auditoriet. Jeg ringte Trond på IT og vi fant ut hvordan man kan få inn igjen folk man har fjernet ved å endre innstillingene i Zoom, men problemet var at endringer først trer i kraft etter vi har sluttet møtet som var pågående. Pga. dette problemet har jeg arrangert de første 3 disputasene i 2021 på vanlig Zoom siden da kan vi bruke breakout rooms. Håper Webinar-versjonen vil få breakoutroom-muligheter.
- En opponent kom mange minutter for sent til prøveforelesning og disputas. Da vi testet fungerte lyd og bilde, men da han skulle opponere fikk han ikke på kameraet sitt. Han opponerte med bare lyd. Etter han var i Teams-komiterommet så fikk han på video igjen. Jeg tror årsaken til problemet var at han hadde hatt et videomøte i et annet program som fortsatt brukte kameraet hans uten at han visste det.
- Kandidaten ble kastet ut av egen Zoom-konto, og kunne ikke logge på igjen. Meldt til hjelp.uib.no, de hadde ingen forklaring. Problemet ble løst ved at kandidaten logget på via komiteleders laptop. (AHH auditoriet)
- Strømbrudd hjemme hos andreopponenten i pausen mellom prøveforelesning og disputas. Ble forsøkt løst ved at komitéleder ringte opponenten opp på mobil. Strømmen kom tilbake før hun selv skulle opponere, og opposisjonen gikk dermed som normalt.
- BB: A1: Under testing ble Panelister endret til Attendees etter bytte fra Teams (komiterom) til Zoom (publikumsrom), og måtte manuelt endres til Panelister av Host. Vi testet ulike lignende scenarioer i etterkant, men fant ikke årsak til feilen. Meldt til hjelp.uib.no, de hadde ingen forklaring. Feilen gjentok seg ikke under disputas.
- BB: A1: På disputasdagen mistet en av Panelistene (opponent) lyden ved takketalen, og ble deretter kastet ut av Zoom. Mulig på grunn av dårlig nett privat, siden ingen andre meldte samme problem. Saken ble ikke fulgt opp.
- Heldigital disputas: Kandidat i Tanzania, dårlig nettdekning i deler av disputasen og redusert kvalitet på diskusjonen pga. forsinkelser i lyden. Løst ved at opponent og kandidat tilpasset tempo på diskusjonen.
- Disputas i Stort auditorium, Sentralblokk 18.09.2020
Vi fikk ikke kameraet i lokalet til å fungere sammen med digital løsning
Vi brukte et mobilt USB-kamera som ble satt på kateteret foran kandidaten
Ikke meldt til IT
- Disputas i Auditorium, AHH 21.09.2020
Bordmikrofonen fungerte svært dårlig i den digitale løsningen under disputasen. Mikrofonen ble sjekket på forhånd, og så tilsynelatende ut til å virke, men ga så dårlig lyd-kvalitet under

disputasen at vi måtte bytte den ut. Vi byttet til håndholdt mikrofon etter hvert. Problemet meldt til IT-avdelingen i ettertid og mikrofonen ble fikset.

- Disputas i Auditorium, Glasblokkene 25.09.2020
To problemer:
En skjerm fungerte ikke i forkant under testingen.
Kameraet i lokalet kan ikke styres.
Vi brukte et mobilt USB-kamera som ble satt på bordraden foran kandidaten
Begge problemene ble meldt inn til IT i god tid før disputasdato og det ble bestilt service fra tredjepart på auditoriet. Problemene med skjermen ble løst kort tid før disputas.
Det fungerer fremdeles ikke å styre kameraet. Mobilt USB-kamera trengs her
- Disputas i Olavssalen 16.10.2020
Oppsettet av skjerm i lokalet støtter ikke bruk av extended view, og derfor heller ikke presentasjonsvisning for powerpoint-filer. Problemet har vært kjent i dette lokalet en stund, og ble på nytt aktualisert under testingen.
Problemet ble på nytt meldt inn før disputasen. En ekstra skjerm ble satt inn, og løsningen fungerte under disputasen.
- Disputas i aud 2 BBB, 23.10.2020
Problemer med lydanlegg: Under testing var det en konstant høy og forstyrrende susing fra høyttalerne i lokalet. Vi fikk hjelp fra lokal IT-assistent som forsøkte å løse problemet der og da. En hovedkontakt/strøm ble frakoblet pcen i skapet. Ved ny oppstart var problemet løst, men lydinnstillingene måtte settes opp på bruker-pcen i lokalet på nytt. Vi opplevde deretter problemer med feedback fra auditoriet i det digitale møtet under disputasen.

Fremdriftsrapportering 2020 og mulige endringer fremover

Fremdriftsrapporteringen høsten 2020 ble i stor grad gjennomført etter planen. Undersøkelsen ble sendt til 1314 ph.d.-kandidater og 1311 veiledere. Den samlede svarprosent var 94 % for ph.d.-kandidatene og 89 % for veilederne. Dette er omtrent samme svarprosent som de siste par år. Selv om fremdriftsrapporteringen er obligatorisk, vil det alltid være noen som av ulike grunner ikke fullfører undersøkelsen. Vår vurdering er derfor at svarprosenten er anse som meget tilfredsstillende.

Involverte personer i år var Synnøve Palmstrøm og Yngve Brynjulfsen ved FIA, og Johanne Revheim ved IT-avdelingen.

Forberedelser og gjennomføring av rapportering

Det ble ikke foretatt substansielle endringer i spørreskjema i 2020.

Utsendingen av en oversikt over grunnlagsdata og feil i FS ble sendt ut én uke etter tidsplan, dvs. 21. september.

Undersøkelsen ble sendt ut på e-post 30. september. Resten av undersøkelsen ble i stor grad gjennomført etter tidsplanen, med de påminninger, purringer og informasjons-e-poster som inngår. I år ble det også gjort en utsending til veilederes e-postadresse nummer to. Dette blir gjort utenom Survey Xact, og er en relativt arbeidskrevende jobb.

Det er et generelt inntrykk at gjennomføringen var relativt problemfri. Det var noen e-postadresser som ikke fungerte, til tross for den kvalitetssikringen som var gjort forut. Fakultet og institutt fikk da i oppgave å finne e-postadresser som faktisk var i bruk, og oppdatere i FS.

Utsendingen avslørte ellers at bytte av veileder var inngått uten at det var gjort formelle vedtak eller at dette var FS-registrert. Fakultetene fikk da i oppgave å følge opp. Vi opplevde også at noen veiledere ble overrasket over å motta e-post om fremdrift for spesifikke kandidater. Det viste seg at veiledere ikke hadde hatt kontakt med vedkommende kandidat, fordi de trodde kandidaten var skrevet ut. I disse tilfellene ba vi fakultetene avklare status og fatte et vedtak i saken.

Noen veiledere har kandidater som nylig har levert. For disse innfører vi et valg i starten av undersøkelsen: Kandidaten har levert avhandlingen/prosjektet og jeg ønsker IKKE å rapportere

Undersøkelsen ble formelt stengt 1. november. Vi lot likevel undersøkelsen være åpen en stund til, og informerte om dette til de aktuelle kandidater og veiledere. Slik har vi fått med oss flest mulig. Undersøkelsen ble teknisk stengt 10. november. Etter denne dato fikk vi flere henvendelser fra personer som ønsket å rapportere. Disse henviste vi til ph.d.-koordinatorene for en rapportering utenom systemet.

Rapportdatabasen ble gjort klar fra IT 26. november, og lenke ble oversendt til koordinatorene. Dette er å anse som kort tid etter teknisk stenging, sammenlignet med tidligere år.

Vi opplevde noen mindre tekniske vanskeligheter i dagene etter slippet av data. Dette hang sammen med en uintendert endring i spørreskjema som fikk innvirkning på sorteringen i databasen. Problemet ble raskt ordnet.

Mulige endringer i fremdriftsrapporteringen

Fremdriftsrapporteringen for ph.d.-utdanningen ved UiB har hatt samme struktur og brukt samme IT-verktøy siden 2010. FIA har høsten 2020 forhørt seg med ph.d.-koordinatorene og Forskningsutvalget om man ønsker noen større endringer i årene som kommer. Et av forslagene har vært å fjerne flere av avkrysningene og erstatte disse med fritekstfelt. Noen fakultet har raskt meldt tilbake at dette ikke er en god idé. Avkrysningene gir rask oversikt for den som leser rapporten, samt et grunnlag for nyttig statistikk ved enhetene. FIA vil derfor beholde avkrysningsboksene stort sett slik de har vært til nå.

Fra et av fakultetene har vi fått et eksplisitt ønske om å korte ned tiden fra undersøkelsen åpner til den stenger teknisk. FIA og IT har vurdert dette, og vil tro at en mye kortere undersøkelsesperiode vil føre til en lavere svarprosent. Enkelte kandidater og veiledere kan være forhindret fra å svare i perioder, grunnet feltarbeid, tokt eller intenst arbeid mot en søknadsfrist. For disse kan denne relativt lange undersøkelsesperioden være grunnen til at de får gjennomført rapporteringen. Vi ser likevel at å foreta en teknisk stenging 10 dager etter den formelle stengingen, er i lengste laget, og kan korte ned denne til 5 dager. Under normale omstendigheter vil dette føre til at slipp av data blir 5 dager tidligere enn i dag.

Noen av kandidatene og veilederne har en forståelse av at en gjennomført undersøkelse fører til at mottakeren får tilgang til det innsendte innholdet ganske umiddelbart. Dette er ikke mulig med den måten undersøkelsen er teknisk satt opp i dag. For å oppklare dette, kan FIA/IT legge inn en infotekst om når innsendte rapporter blir tilgjengelig for gjennomlesing på enhetene. I forlengelsen av dette foreslås også at å fjerne spørsmålet om man ønsker å en samtale med ph.d.-koordinator eller faglig ansvarlig. Dette spørsmålet gir inntrykk av at fakultetet/institutt vil ta kontakt med kandidat kort tid etter innsending. Gitt det tekniske oppsettet, vil en slik type oppfølging ofte ikke kunne skje før to måneder etter innsending. Vi ønsker heller å understreke at ved problemer, bør man snarest ta kontakt med relevant person eller enhet.

Ledelsen på de ulike nivåene vil i årene som kommer sannsynligvis ønske informasjon om hvordan koronakrisen har påvirket fremdriften i ph.d.-løpet. Det foreslås derfor å få dette inn som et punkt som kan inngå i kandidatens redegjørelse i fritekst, samt et eget spørsmål om koronakrisen som besvares ved avkrysning.

Det har kommet en forespørsel om vi kan overføre informasjon om kandidatens startdato fra FS til rapportdatabasen. Dette vil gi leseren (instituttleder/forskerutdanningsleder e.l.) et raskt overblikk over hvor lenge vedkommende kandidat har vært i ph.d.-løpet. I den samme oversikten vil det derimot ikke være mulig å få med informasjon om eventuelle permisjoner kandidaten har hatt. Vil dette være problematisk ut fra personvern hensyn? FIA legger saken frem for koordinatorforum.

Det har også kommet en forespørsel om enkeltrapportene kan overføres fra rapportdatabasen til ph.d.-kandidatenes mappe i ePhorte. Dette kan være nyttig hvis man skal se på enkeltkandidaters fremdrift og helhetlig situasjon fra oppstartsdato. Selv om en slik endring vil være arbeidsbesparende fra et administrativt synspunkt, er det såpass omfattende at det vil måtte innebære et eget prosjekt. Det må settes opp en egen robot for oppgaven og i ePhorte må det være samme tilgangskontrollen

som i rapportdatabasen. Vi har lovet kandidatene at enkeltrapportene skal slettes etter fullføring. I ePhorte vil dette kun være mulig med en manuell jobb. FIA legger saken frem for koordinatorforum.

Kort oppsummert, er dette de foreslåtte endringene og diskusjonspunkt som legges frem for ph.d.-koordinatorforum:

- Fjerne et spørsmål som virker overflødig: *Er ph.d.-prosjektet ditt del av et større forskningsprosjekt? JA – NEI.*
- Fjerne spørsmålet: *Ønsker du en samtale vedrørende din forsinkede progresjon med ph.d.-koordinator og/eller fagansvarlig for ph.d.-utdanningen ved ditt institutt/fakultet?*
- For veiledere, få inn et alternativ: *Kandidaten har levert avhandlingen/prosjektet og jeg ønsker IKKE å rapportere*
- Inkludere en infotekst til kandidater og veiledere om når omtrentlig rapportene er klar for gjennomlesing ved enhetene
- Spørre om sammenhengen mellom koronakrisen og fremdrift
- Korte ned undersøkelsesperioden med rundt 5 dager
- Overføre informasjon om kandidatens oppstartsdato fra FS til rapportdatabasen.
DISKUTERES
- Overføre enkeltrapporter fra rapportdatabasen til ePhorte. Fakultetene fremmer dette som et prosjekt overfor IT. DISKUTERES

Yngve Brynjulfsen / Synnøve Palmstrøm / Johanne Revheim – 18.01.2021